

ልዩ ትምህርት ምንድን ነው?

አንድ ልጅ ልዩ ትምህርት ሲያገኝ፣ የሕዝብ ትምህርት ቤት ለተማሪው ፍላጎት የተለየ ብጁ አገልግሎቶችን እና መመሪያዎችን ይሰጣል ማለት ነው። ልዩ ትምህርት የሚገኘው የአካል ጉዳተኞች ትምህርት ሕግ (Individuals with Disabilities Education Act, IDEA) በተባለው የፌዴራል ሕግ አካል ጉዳተኛ ለሆኑ ተማሪዎች እና ወላጆቻቸው እነዚህን ግላዊ የመማር እድሎች እንዲያገኙ ልዩ ሕጋዊ መብቶችን ይሰጣል።

ልዩ ትምህርት አገልግሎት እንጂ ቦታ አይደለም።



የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ልጅዎን እንዴት ሊረዱት ይችላሉ?

- ▶ ልጅዎ ለልዩ ትምህርት አገልግሎት ብቁ ከሆነ፣ ልጅዎ ልዩ የልጅዎን ልዩ ፍላጎቶች ለማሟላት የተነደፉ አገልግሎቶችን እና ድጋፎችን ማግኘት ይችላል።
- ▶ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ግላዊ ፕሮግራሞችን ያለምንም ወጪ ይሰጣሉ እና የልዩ ትምህርት አስተማሪዎች እና አገልግሎት አቅራቢዎችን እንደ የሙያ ቴራፒስቶች፣ የአካል ቴራፒስቶች፣ የንግግር-ቋንቋ ፓቶሎጂስቶች እና የዲስሌክሲያ ትምህርት አቅራቢዎችን ሊያካትቱ ይችላሉ።

ልዩ የትምህርት ሂደት፡-

ወላጆች በማንኛውም ጊዜ የልዩ ትምህርት ግምገማ የመጠየቅ መብት አላቸው። ትምህርት ቤቶች የልዩ ትምህርት አገልግሎት የሚፈልግ አካል ጉዳተኛ ሲጠረጠር ተማሪን ለግምገማ መላክ ይጠበቅባቸዋል። የ ልዩ ትምህርት ሂደቱን ደረጃዎች መረዳት አስፈላጊ ነው።

ልዩ ትምህርት ለመጀመር ደረጃዎች፡-

1

ረፈረፈ

2

ለመገምገም ስምምነት

3

ግምገማ

4

ብቁነትን መወሰን (ARD)

5

IEP ን ማዳበር

የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን መቀበል፡-

→

IEPን ተግባራዊ ማድረግ

እንደ ወላጅ ስለመብቶችዎ ተጨማሪ መረጃዎች ከዚህ በታች ይገኛሉ፡-



SPEDTEX
Special Education Information Center

የልዩ ትምህርት እገዛ ለወላጆች

spedtex.org
1-855-773-3839



የወላጆች መመሪያ ለ ARD ሂደት
bit.ly/ParentsARD



የሥርዓት ጥበቃዎች ማስታወቂያ
bit.ly/ParentsNPS

የአካል ጉዳተኛ ተማሪዎች አንዳንድ ጥበቃዎችን የሚያቀርቡ ሌሎች የፌዴራል ሕጎች ቢኖሩም - እንደ 1973 የመልሶ ማቋቋሚያ ሕግ ክፍል 504 - IDEA ልዩ መብቶች ያሉት በሕግ መሠረት ብቻ ነው። ይህ ሰነድ እነዚህን መብቶች ያጠቃልላል።

1

የልዩ ትምህርት ግምገማ ሪፖርት ሪፖርት።



ሪፖርት ማለት፡-

- ▶ የሕዝብ ትምህርት ቤት ልጅዎ ስኬታማ ለመሆን የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን የሚፈልግ አካል ጉዳተኛ ሊሆን እንደሚችል ሲሰማው በሕግ የሚፈለግ ነው።
- ▶ ወላጅ ሲያቀርቡ የልዩ ትምህርት ግምገማ ጥያቄ ተጠርቷል። ጥያቄ ለትክክለኛው የሰራተኛ አባል በጽሁፍ መቅረብ አለበት። ትምህርት ቤቱ በግምገማ ይቀጥል እንደሆነ መረጃ በመስጠት ምላሽ ይሰጣል።

ትምህርት ቤቱ በ15 የትምህርት ቀናት ውስጥ በጽሁፍ ምላሽ መስጠት አለበት።

2

ልጅዎን እንዲገምገም ለትምህርት ቤቱ ፍቃድ ሰጥተው እንደሆነ ይጠየቃሉ።



ለመገምገም ፍቃድ ማለት፡-

- ▶ በልዩ ቦታ ላይ ልጅዎን እንዲገምገሙ እና እንዲገምገሙት በልዩ የሰለጠኑ ሰዎች ለመስጠት የመረጡት ፍቃድ።
- ▶ ትምህርት ቤቱ የልጅዎን ግምገማ ማጠናቀቅ ያለበትን የጊዜ መስመር ለመጀመር በትምህርት ቤቱ ይጠቀምበታል።

ከአንዳንድ በስተቀር፣ ግምገማ በ45 የትምህርት ቀናት ውስጥ መጠናቀቅ አለበት።

3

ግምገማ የሚከናወነው በሰለጠኑ ባለሙያዎች ቡድን ነው።



ግምገማ ማለት፡-

- ▶ የትምህርት ምክሮችን እና የልጅዎን ጥንካሬዎች፣ ፍላጎቶች እና ተግዳሮቶች በተመለከተ መረጃን የሚያጠቃልለው ሙሉ የግለሰብ እና የመጀመሪያ ደረጃ ግምገማ (Full Individual and Initial Evaluation, FIIIE) ይባላል። በተጠረጠረ የአካል ጉዳት ላይ ስልጠና ያላቸው ባለሙያዎች መሳተፍ አለባቸው። ለምሳሌ፣ ዲስሌክሲያ ከተጠረጠረ እንደ ፍቃድ ያለው የዲስሌክሲያ ቴራፒስት ያለ ሰው።
- ▶ ያለ ምንም ወጪ ተከናውኗል። በትምህርት ቤቱ ግምገማ ካልተስማሙ፣ የገለልተኛ የትምህርት ግምገማ (Independent Educational Evaluation, IEE) መጠየቅ ይችላሉ። ይህ የሚደረገው በትምህርት ቤቱ ውስጥ ተቀጥሮ በማይሠራ ሰው ነው።

4

የመግቢያ፣ ግምገማ እና ማሰናበት (ADMISSION, REVIEW AND DISMISSAL, ARD) ኮሚቴ ልጃችሁ ለልዩ የትምህርት አገልግሎቶች ብቁ መሆኑን ለመወሰን ይሰበሰባሉ።

PARD ኮሚቴው ማለት፡-

- ▶ እርስዎን፣ አስተማሪዎችን፣ የትምህርት ቤት አስተዳዳሪዎችን፣ ስለ ልጅዎ ልዩ እውቀት ያላቸው እና ስለ ተጠርጣሪው የአካል ጉዳት ልዩ ስልጠና ያላቸው ባለሙያዎች የቡድን ስብሰባ ነው።
- ▶ በዚህ ስብሰባ ላይ፣ የልጅዎን የግምገማ ሪፖርት በመወያየት፣ የልጅዎን ጥንካሬዎች እና የፍላጎት ቦታዎችን መለየት እና ከዚያም ልጅዎ የአካል ጉዳት እንዳለበት እና የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን አስፈላጊነት ለመወሰን ይሆናል።



የግምገማ ሪፖርቱ አንዴ ከተጠናቀቀ፣ PARD ኮሚቴ ብቁነትን ለመወሰን እና IEPን ለማዘጋጀት 30 የቀን መቁጠሪያ ቀናት አሉት። ትምህርት ቤቱ hARD ኮሚቴ ስብሰባ ቀድሞ ብሎ ከአምስት የትምህርት ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ በተቻለው ፍጥነት የግምገማውን ሪፖርት ያቀርባል።

5

ልጆችሁ ለልዩ የትምህርት አገልግሎቶች ብቁ ከሆነ፣ የARD ኮሚቴው ግላዊ የሆነ የትምህርት ፕሮግራም (INDIVIDUALIZED EDUCATION PROGRAM, IEP) ያዘጋጃል።



IEP ማለት፡-

- ▶ የልጅዎን የአካል ጉዳት የሚለይ፣ የልጅዎን ወቅታዊ ጥንካሬዎች እና የፍላጎት በታዎችን የሚያሳይ፣ ሊሰሩባቸው የሚገቡ ግቦችን የሚለይ እና ልጅዎ ስኬታማ እንዲሆን የሚያስፈልጉትን ልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶችን የሚያሳይ የመረጃ ስብስብ ማለት ነው።
- ▶ የማይግ ሂደቱ ከተጠናቀቀ በኋላ፣ እና ልጅዎ አገልግሎቶችን እንዲያገኝ ከተስማሙ በኋላ ትምህርት ቤት መከተል ያለበት ሰነድ። አገልግሎቶች በተቻለ ፍጥነት ይጀምራሉ።

በ IEP እድገት ውስጥ የመሳተፍ እና ልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን እንዲያገኝ መስማማት ወይም አለመስማማት መብት አልዎት።



ወደፊት መሄድ፡- ልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን መቀበል፡-

አንዴ IEP ከተዘጋጀ በኋላ፣ IEPን መተግበር የትምህርት ቤቱ ሃላፊነት ነው። ትምህርት ቤቶች በ IEP ውስጥ የተገለጹትን አገልግሎቶች፣ መስተንግዶዎች እና ድጋፎች መስጠት አለባቸው፣ እና የትምህርት ቤት ሰራተኞች ልጅዎ በ IEP ውስጥ ያለውን ግስጋሴ ይከታተላሉ።

- ▶ በእያንዳንዱ ውጤት አሰጣጥ ወቅት ቢያንስ አንድ ጊዜ በልጅዎ የIEP ግቦች ላይ የሂደት ሪፖርቶችን ያገኛሉ።
- ▶ የARD ኮሚቴ የልጅዎን IEP ቢያንስ በየአመቱ ይገናኛል እና ይመረምራል።
- ▶ እንደ ARD ኮሚቴ አባል መሆንዎ መጠን፣ ቢያንስ በየሶስት አመቱ የተሻሻለ ግምገማ እንደሚያስፈልግ ይወያያሉ።
- ▶ በማንኛውም ጊዜ የ ARD ኮሚቴ ስብሰባ መጠየቅ ይችላሉ።
- ▶ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን ፈቃድ መሻር ይችላሉ። በሌላ አነጋገር፣ የልጅዎ ልዩ ትምህርት አገልግሎት መሰጠቱን እንዲያቆም እንደሚፈልጉ ለትምህርት ቤቱ በጽሁፍ መንገር ይችላሉ ማለት ነው።
- ▶ ለትምህርት ቤት ዲሲፕሊን ልዩ ህጎች በበታቸው አሉ። የልጅዎ አካለ ጉዳተኝነት እኩይ ባህሪው የተከሰተበት ምክንያት ሆኖ ከተገኘ፣ የARD ኮሚቴ በአንዳንድ ሁኔታዎች፣ የዲሲፕሊን ውጤቱን ሊለውጥ ይችላል።



አለመግባባት ቢፈጠር፡-

በእያንዳንዱ የARD ኮሚቴ ስብሰባ ወቅት፣ በተሻለው መንገድ ላይ መግባባት ላይ ለመድረስ በሚሰሩበት ጊዜ የልጅዎን ልዩ ፍላጎቶች ከትምህርት ቤት ሰራተኞች ጋር በመወያየት ንቁ ተሳታፊ ይሆናሉ። ነገር ግን ከጊዜ ወደ ጊዜ፣ በትምህርት ቤት ውሳኔዎች ላይስማሙ ይችላሉ። በፌዴራል ህግ IDEA መሰረት፣ በ ልዩ ትምህርት ለመጀመር ደረጃዎች እና የ ልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን በሁለቱም በሚያገኙበት ጊዜ፣ በትምህርት ቤቱ በሚደረጉ የልዩ ትምህርት ውሳኔዎች የመስማማት መደበኛ መብቶች አሉት። የክርክር አፈታት አማራጮች የግዛቶች ቅሬታዎችን ማስገባት፣ ሽምግልናን መጠየቅ እና የፍትህ ሂደት ችሎት መጠየቅን ያካትታሉ። የARD ኮሚቴዎች በ IEPs ላይ መግባባት ላይ እንዲደርሱ ለመርዳት የግዛት አስተባባሪዎችም አሉ።

በ IEP ውስጥ መሆን ምንድን ነው?:-

IEP ለልጅዎ የተወሰኑ ክፍሎችን መፍታት አለበት፤ እነዚህንም ጨምሮ:-



PLAAFP

- » የአካዳሚክ ስኬት እና የተግባር አፈጻጸም (Present Levels of Academic Achievement and Functional Performance, **PLAAFP**) ደረጃዎች:- የግምገማ ሪፖርት እና ሌሎች መረጃዎች ላይ በመመስረት የARD ኮሚቴ የልጅዎን ችሎታዎች፣ ክህሎቶች እና ተግዳሮቶች ይጽፋል።

ግቦች

- » የሚለኩ ዓመታዊ **ግቦች**:- ግቦች በልጅዎ ልዩ ፍላጎቶች ላይ እንዲያተኩሩ እና ልጅዎ እድገት እንዲያደርግ የሚጠበቅበትን ጊዜ ለመግለፅ ይዘጋጃሉ።
 - ልጅዎ ዲስሌክሲያ ካለበት፣ ለምሳሌ፣ ግጥ በተወሰነ ጊዜ ውስጥ የንባብ እድገትን ወይም ቅልጥፍን ማሻሻል ላይ ሊያተኩር ይችላል።

መመሪያ እና አገልግሎቶች

- » በልዩ **ሁኔታ የተነደፈው መመሪያ፣ ተዛማጅ አገልግሎቶች፣ እና ተጨማሪ እርዳታዎች እና አገልግሎቶች** የሚሰጥ መግለጫ። መመሪያው እና አገልግሎቶቹ በልጅዎ ልዩ ፍላጎቶች ላይ ተመስርተው ይለያያሉ። ለምሳሌ፣ ልጅዎ ዲስሌክሲያ እንዳለበት ከተለየ:-
 - በልዩ ሁኔታ የተነደፈው መመሪያ ዲስሌክሲያ ያለባቸውን ተማሪዎች ለመርዳት እና በ [ዲስሌክሲያ መመሪያ መጽሃፍ](#) መሰረት የታየውን ፕሮግራም በመጠቀም በከፍተኛ የሰለጠነ አቅራቢ ለማስተማር በመደበኛነት የተያዘውን ጊዜ ይጨምራል፤
 - ተዛማጅ አገልግሎቶች የልጅዎን ጥሩ የሞተር ክህሎት ለማሻሻል ከሞያ ቴራፒስት የሚሰጠው ድጋፍን ሊያካትቱ ይችላሉ እሱ ወይም እሷ በእጅ ጽሁፍም ቢታገል፤ እንዲሁም
 - ተጨማሪ እርዳታዎች እና አገልግሎቶች ልጅዎን የንግግር እና የጽሑፍ ስራዎችን ለመፃፍ አማራጮችን መመዝገብን ሊያካትቱ ይችላሉ።

ግምገማዎች

- » ልጅዎ በግዛቶችና እና በዲስትሪክት አቀፍ **ግምገማዎች** እንዴት እንደሚሳተፍ መረጃ፣ እንደ ተጨማሪ ጊዜ ያሉ ማረፊያዎች አስፈላጊ መሆናቸውን ጨምሮ።

ሽግግር

- » **የሽግግር** አገልግሎቶች:- ልጅዎ 14 ዓመት ሲሞላው፣ IEP ከሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በኋላ ለልጅዎ ዕቅዶችን መመዝገብ እና የልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች በእቅዶቹ ላይ ለመስራት እንዴት እንደሚስተካከሉ መጀመር አለበት።

ምደባ

- » IEP የልጅዎን ትምህርታዊ **ምደባ** ያስተውላል። የምደባ ውሳኔዎች የሚመሩት በትንሹ ገዳቢ አካባቢ (least restrictive environment, LRE) ውስጥ ትምህርት ለመስጠት ነው። PLRE አላማ በልጅዎ ልዩ ፍላጎቶች መሰረት ልጅዎን የአካል ጉዳት ከሌላቸው ልጆች ጋር በክፍል ውስጥ እንዲካተት ማድረግ ነው።

ይህ ቅጽ የመብቶች ማጠቃለያ ነው። ሪፈራል ከተሰራ በኋላ ለወላጆች መሰጠት ያስፈልጋል። ፊርማዎ ቅጹን እንደተቀበሉ እንደ እውቅና ብቻ ያገለግላል። ስለመብቶችዎ ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት፣ የ [ሥርዓት ጥበቃዎች ማስታወቂያ](#) እና የ [ወላጅ መመሪያ ለ ARD ሂደት ይከልሱ](#)።

ስም ተምሃራይ፡-

መለለዪ ቁጽረ ተምሃራይ፡-

የወላጅ ወይም የአሳዳጊ ስም

ፊርማ

ቀን